

BESZÁMOLÓ AZ 1967 ÉVI BUDAPESTEN RENDEZETT ANTROPOLÓGIAI SZIMPOZIONRÓL

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya Antropológiai Témabizottsága 1967 október 10—12 között „Evolúciós trendek a fossilis és recens Hominidáknál” címmel tartott szimpoziont. A szimpozion, a címben megadott kereten belül, három, az embertan legalapvetőbb elméleti kérdésének megvitatását tűzte programjára. E kérdések, témák az alábbiak:

1. Evolúciós trendek a subhuman főemlősöknél,
2. Evolúciós trendek a pleisztocén Hominidáknál,
3. Evolúciós trendek a subfosszilis és recens populációknál.

A szimpozion szervezőbizottsága a minél élénkebb és eredményes vita kialakítását tartva fontosnak, mindhárom témában egy ill. két vitaindító referátumot és azokhoz kapcsolódó koreferátumokat állított be a programba. A szimpozion elméleti egységének érdekében a témákhoz nem kapcsolódó, szabadon választott előadások bejelentését a szervezőbizottság nem fogadta el. A program így nem volt zsúfolt, a résztvevőknek módjuk volt, hogy a referátumokban kifejtett kérdéseket, véleményeket, állásfoglalásokat érdemben vitassák meg.

A szimpozionon nyolc ország 16 szakembere és 40 hazai kutató vett részt. A külföldi vendégek a következők voltak:

- P. BOEV (Bulgária, Szófia) a Bolgár Tudományos Akadémia Morfológiai és Fiziológiai Intézetének tudományos munkatársa,
 M. CAPIERI (Olaszország, Róma) a római Tudományegyetem professzora,
 M. DOKLÁDAL (Csehszlovákia, Brno) a Masaryk Egyetem Anatómiai Intézetének docense,
 Ž. GAVRILOVIĆ (Jugoszlávia, Novi Sad), a Novi Sad-i Orvostudományi Egyetem Antropológiai Intézetének professzora,
 V. V. GINSBURG (Szovjetunió, Leningrad) a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Ethnografiai Intézete Antropológiai Kabinetjének igazgató professzora,
 S. GÓRNY (Lengyelország, Wrocław) a Lengyel Tudományos Akadémia Antropológiai Kutató Intézetének professzora,
 J. JELÍNEK (Csehszlovákia, Brno) a Morva Nemzeti Múzeum igazgatója,
 B. KREIENBÜHL (Olaszország, Róma) a római Tudományegyetem Antropológiai Intézetének asszisztense,
 G. OLIVIER (Franciaország, Párizs) a párizsi Orvostudományi Egyetem Antropológiai Laboratóriumának professzora,
 N. D. PLOSOR (Románia, Bukarest) a Román Tudományos Akadémia Antropológiai Kutató Intézetének munkatársa,
 L. SCHOTT (Német Demokratikus Köztársaság, Berlin) a Humboldt Egyetem Antropológiai Intézetének docense,
 I. SCHWIDETZKY (Német Szövetségi Köztársaság, Mainz) a Johannes Gutenberg Tudományegyetem Antropológiai Intézetének professzora,
 M. STLOUKAL (Csehszlovákia, Prága) a Csehszlovák Tudományos Akadémia Régészeti Intézetének tudományos főmunkatársa,
 T. A. TROFIMOVA (Szovjetunió, Moszkva) a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Ethnografiai Intézetének professzora,
 H. ULLRICH (Német Demokratikus Köztársaság, Berlin) a Német Tudományos Akadémia Régészeti Intézetének tudományos főmunkatársa,
 E. VLČEK (Csehszlovákia, Prága) a Csehszlovák Nemzeti Múzeum Természettudományi Múzeum Antropológiai Osztályának osztályvezetője.

A szimpozionon részt vett magyar szakemberek, kutatók a következők: ANDORKA Rudolf dr. (Budapest), BOROS Józsefné dr. (Szeged), L. BOTTYÁN Olga dr. (Budapest), DEZSÓ Gyula dr. (Budapest), EIBEN Ottó dr. (Budapest), K. ÉRY Kinga dr. (Budapest), FARKAS Gyula dr. (Szeged), FEHÉR Miklós dr. (Budapest), GYENIS Gyula (Budapest), K. HANKÓ Ildikó (Budapest), HATTYASY Dezső dr. (Szeged), KECSKEMÉTI Tibor dr. (Budapest), KELEMEN András dr. (Budapest), KISZELY György dr. (Szeged), KISZELY István dr. (Budapest), KOREK József dr. (Budapest), KRETZOI Miklós dr. (Budapest), LÁNG István dr. (Budapest), LENGYEL Imre dr. (Budapest), B. LUKÁCS Ágnes (Budapest), LIPTÁK Pál dr. (Szeged), LOTTERHOF Edit (Szeged), MALÁN Mihály dr. (Budapest), NAGY István Zoltán dr. (Budapest), NEMES Szende (Budapest), NEMESKÉRI János dr. (Budapest), P. NYILASI Julia dr. (Szeged), PALLÓS Emil (Budapest), RAJKAI Tibor dr. (Debrecen), RÉTHI Sára dr. (Budapest), SZABADY Egon dr. (Budapest), M. SZILÁGYI Katalin (Debrecen), TAMÁSY József dr. (Budapest), THOMA Andor dr. (Szeged), TÓTH Tibor dr. (Budapest), TÖRÖ IMRE dr. (Budapest), VALKOVICS Emil (Budapest), VUKOVICH György dr. (Budapest), VÉRTES László dr. (Budapest), WENGER Sándor dr. (Budapest).

Az előzetesen bejelentett külföldi vendégek közül megbetegedés vagy egyéb elfoglaltság miatt J. B. BIRSELL (U.S.A., Los Angeles), E. BREITINGER (Ausztria, Wien), V. V. BUNAK (Szovjetunió, Moszkva), J. PIVETEAU (Franciaország, Párizs), professzorok és D. FEREMBACH (Franciaország, Párizs) tudományos főmunkatárs nem vehettek részt személyesen a szimpozionon.

Az Antropológiai Szimpoziont a Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya részéről DR. TÖRÖ IMRE akadémikus, egyetemi tanár nyitotta meg. Megnyitó beszédében kiemelte a szimpozion tematikájának jelentőségét, köszöntötte a külföldi és hazai résztvevőket és reményét fejezte ki, hogy a szimpozion eredményes munkát végez és a termékeny vita szakmai és emberi szempontból elmélyíti a külföldi és hazai kutatók közötti kapcsolatokat. A megnyitó után tért át a szimpozion a programban meghatározott referátumok, koreferátumok megtartására.

1967. október 10-én.

1. téma: *Evolúciós trendek a subhuman főemlősöknél*

Referátum: J. PIVETEAU, Quelques aspects de l'évolution des Primates non-humains. (A szerző távollétében G. OLIVIER olvasta fel a referátumot.)

Koreferátum: KRETZOI M., Geschichte der Primaten und Hominisation.

A referátum és koreferátum elhangzása után dr. THOMA Andor vezetésével kezdődött meg az első téma vitája. A vitában részt vett E. VLČEK, G. OLIVIER, KRETZOI M., J. JELÍNEK és THOMA A.

1967. október 11-én

2. téma: *Evolúciós trendek a pleisztocén Hominidáknál*

Referátumok: G. OLIVIER, Reflexion sur l'évolution des Hominides fossiles.

V. V. BUNAK, Sur l'évolution de la forme du crâne humain (A szerző távollétében dr. RÉTHI S. olvasta fel a referátumot).

Koreferátumok: THOMA A., Le caractère aromorphotique de l'évolution humaine à la lumière des nouveaux fossiles

VÉRTES L., Evolutionary trends in pleistocene Hominids

LIPTÁK P., On the systematics and the evolution of Hominidae

A referátumokat és koreferátumokat követően J. JELÍNEK vezette a vitát, amelyben részt vett G. OLIVIER, E. VLČEK, KRETZOI M., TÓTH T., LIPTÁK P., V. V. GINSBURG, J. JELÍNEK. A vita keretében dr. LENGYEL I. „A comparative electrophoretic examination of recent and fossil human bone protein” címmel a legújabb kémiai—analitikai és biokémiai vizsgálatok módszereit és eredményeit ismertette.

A szimpozion második napjának délutánján a külföldi és a hazai résztvevők *Vértesszöllő*sre látogattak el, ahol dr. VÉRTES László helyszíni bemutatással részletes tájékoztatót nyújtott az előemeri telephely eddigi feltárásáról és annak eredményeiről.

1967. október 12-én

3. téma: *Evolúciós trendek a subfossilis és recens emberi populációknál*

Referátumok: V. V. GINSBURG, Problems of racegenesis and ethnogenesis in Soviet anthropology

I. SCHWIDETZKY, Evolutionsgenetische Trends: die heutigen Bevölkerungen

G. OLIVIER, L'évolution seculaire des population subfossiles et recentes

Koreferátumok: MALÁN M., Population genetical investigations in Hungary
TÓTH T., Problèmes de la genèse racial et de l'ethnogenèse des trouvaillles du bassin
moyen du Danube

Az elhangzott referátumok és koreferátumok után S. GÓRNY volt a vitavezető. A vitában részt vett EIBEN O., aki „Growth and development from the point of view of evolutionary trends” címmel szólt az elhangzottakhoz, továbbá M. STLOUKAL, THOMA A., NEMESKÉRI J., KRETZOI M., V. V. GINSBURG, T. A. TROFIMOVA, G. OLIVIER. Ekkor került sor D. FEREMBACH „L'évolution des races aux mésolithique” című előadásának felolvasására is.

A szimpozion utolsó napjának délutánján a Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya Antropológiai Témabizottsága részéről dr. NEMESKÉRI János foglalta össze zárszavában a háromnapos szimpozion eredményeit, a viták alapján kialakult gondolatokat. Értékelte a szimpozion szakmai jelentőségét, végezetül köszönetét fejezte ki a szimpozionon részt vett külföldi vendégek referátumaiért, a hazai kutatók koreferátumaiért és azokért az aktív hozzászólásokért, amelyek a vitáüleket jellemezték és elősegítették a szimpozion eredményes munkásságát.

Dr. Nemeskéri János